



نخست وزیر

تصویب نامتربیت وزیران

۱۳۴۰
شماره ۸۱۸۴۷
تاریخ ۱۳۴۰/۱۲/۵
وزارت کشور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۵/۱۲/۴۰ بنا به پیشنهادها و شماره ۱۷۳۸۵/۸۵۸/۴۰ وزارت آب و برق آئین نامه اجرایی قانون حفظ و حراست آبهای زیرزمینی کشور مصوب در هم خرداد ماه ۱۳۴۵ را به شرح ذیل تصویب نمودند *

موافق مخالف معترض

نخست وزیر
وزیر امور خارجه
وزیر اقتصاد

وزیر آموزش و پرورش
وزیر آب و برق
وزیر آبادانی و مسکن
وزیر اطلاعات
وزیر بهداشت
وزیر پست و تلگراف و تلفن

وزیر جنگ
وزیر دارایی
وزیر دادگستری
وزیر راه

وزیر فرهنگ و هنر
وزیر کار و امور اجتماعی
وزیر کشور

وزیر کشاورزی
وزیر مشاوران
وزیر مشاوران
وزیر مشاوران
وزیر مشاوران

وزیر مشاوران
وزیر مشاوران



وزارت آب و برق

۵۱۸۴۸
۵۰/۱۰/۵
تاریخ
شماره
پیوست

آئین نامه اجرایی قانون حفظ و حراست آبهای زیرزمینی کشور مصوب

د هـم خرداد ماه هزار و سیصد و چهل و پنج

ماده ۱- وزارت آب و برق مناطق را که با توجه به مواد ۲ و ۳ قانون حفظ و حراست منابع آبهای زیرزمینی ممنوع یا محدود تشخیص دهد از طریق آگهی با اطلاع عمومی میرساند *

آگهی از طرف وزارت آب و برق در روزنامه کثیرالانتشار مرکز رد و ثبت انتشار خواهد شد
یافت برای مزید اطلاع مقام آگهی بوسیله فرمانداری یا بخشداري نیز بطریق مقتضی با اطلاع اهالی منطقه محدود یا ممنوع خواهد رسید *

حفرچاه عمیق و قنات در منطقه محدود احتیاج به تحصیل اجازه از وزارت آب و برق ندارد ولی در مناطق ممنوع مادام که ممنوعیت مرتفع نشود حفرچاه یا قنات یا استخراج آب زائد بر مقدار آبی که در موقع آگهی استخراج میشده ممنوع است *

ماده ۲- در مناطق محدود در صورت اقتضا اجازه لازم از طرف وزارت آب و برق پس از بررسیهای فنی و رعایت حریم قنات و چاههای موجود یا تعیین حد اکثر بدست مجاز و رعایت سایر شرایط و مواد این آئین نامه صادر میشود *

در مورد قنات در اثر واقع در این مناطق هر نوع تغییری اگرچه منجر به زیاد یا کم قنات شود تا چهار سال مجاز است پس از انقضای چهار سال اگر صورت یا خطر پیشکار قنات در اثر ضرورت یا بدست اقدام بقناتی فقط تا حد ردی میسر است که بدست قنات بقدر آردن در موقع ضرورت برداری از طرف آگهیهای وزارت آب و برق برسد * معذالک در این مدت وزارت آب و برق مکلف است با تمام وسائل ممکن بمردم آن ناحیه خاصه بکسانی که مهارت باز دیاد آب قنات میکنند تعلیم کند که از دیاد آب قنات ممکن است بزیان فاحش ایشان تمام شود *



د مواردیکه آمار کافی در دست نباشد متوسط بدنه پنج ساله اخیر قنات در موقع دائر بودن پس از بررسی کامل و کسب اطلاع از مستندین محلی یا مطلعین و مجاورین با تأیید فرماندار یا بخشدار تعیین خواهد شد و بهره برداری تأمینان بدنه مذکور در فوق مجاز خواهد بود *

ماده ۳ - در آگاهی راجع به منطقه ممنوع علاوه بر ذکر مدت طول و موقعیات ممنوعیت محدوده مشخص منطقه ممنوع قیود و اعلام میشود ولی در مناطق محدوده فقط محدوده مشخص منطقه محدوده ذکر خواهد شد *

ماده ۴ - در مناطق ممنوع با اطلاع و اجازه وزارت آب و برق صورت داد اند پیشکار قنات و تأمین کردن کف چاههای عمیق و نیمه عمیق موجود که قبل از اعلام آگاهی ممنوعیت از آنها بهره برداری میشده بلا مانع است و تشخیص اینکه قنات یا چاه قبل از نشر آگاهی در حال بهره برداری بوده یا توجه بوضع موجود و قرائن و امارات لازم پس از بررسی کامل و کسب اطلاع از مستندین محلی و مطلعین و مجاورین با فرماندار فنی وزارت آب و برق است *

ماده ۵ - در مورد چاههای نیمه تمامیکه در مناطق محدوده یا ممنوع واقعند ولی عملیات حفاری و نحوه گذاری آنها و تاریخ انتشار آگاهی محدوده یا ممنوعیت خاتمه یافته است نصب پمپ و موتور برای بهره برداری از آنها با اطلاع و اخذ پروانه بهره برداری از وزارت آب و برق بلا مانع است مشروط بر اینکه حفر چاه بشود کور یا رعایت تشویشات مقدر در قسمت اخیر ماده چهار ثابت و مسلم باشد و در اینصورت با تعیین حد اکثر بدنه مجاز پروانه بهره برداری صادر خواهد شد *

ماده ۶ - در مناطق محدوده که قبل از انتشار آگاهی اشخاص اقدام بحفر قنات یا چاه نموده باشند ولی شروع به بهره برداری نشده باشد هرگاه وزارت آب و برق ادا به حفاری و



وزارت آب و برق

۲

تاریخ

شماره

پیوست

شروع بهره برداری رایلا مانع تشخیص دهد پروانه حفاری بهره برداری از طرف وزارت آب و برق صادر میشود مشروط بر اینکه سبق اقدام مذکور نسبت بنشر آگهی با مراعات تشريفات مقرر قسمت اخیر ماده چهار ثابت و محرز گردد *

ماده ۷ - راهنماییهای فنی مندرج در ماده ۱ قانون حفظ و حراست منابع آبهای زیرزمینی کشور و همچنین راهنماییهای فنی وزارت آب و برق که قبل از تصویب این آئین نامه بعمل آمده و مورد استفاده قرار گرفته باشد اجازه حفاری تلقی نخواهد شد * در اینگونه موارد هزینه کارشناسی که به وزارت آب و برق پرداخته شده باشد مسترد نخواهد شد *

ماده ۸ - اقدام بانجام تقاضای تقاضی دائر بر راهنمایی فنی مرکب از پرداخت ۵۰٪ هزینه کارشناسی است که طبق تعرفه وزارت آب و برق تعیین میشود * شرکتها و تعاونی روستایی از پرداخت هزینه کارشناسی معافند *

تبصره - هزینه هرگونه عملیات اضافی از قبیل نقشه برداری - مطالعات ژئوفیزیک و جفرچسپاه گمانه که برای انجام راهنمایی فنی علاوه بر مطالعات مقدماتی و بازدید اولیه لازم و مورد تقاضای تقاضی باشد به عهده اوست *

ماده ۹ - پس از انجام تشريفات لازم مأمور مشخص (کارشناس) بعمل مزیت و از محل مورد تقاضا بازدید و با رعایت کلیه جوانب از نظر حرم قانونی استعداد آید هن زمین و امكان بهره برداری و حد اکثر بند مجاز تعیین مشخصات پمپ و موتور و برآورد هزینه کلی کارگزارش لازم را تمام با کروی محل تهیه خواهد نمود نتیجه راهنمایی پس از تأیید وزارت آب و برق بمقتضی اعلام خواهد شد *

تبصره ۱ - پروانه حفاری قبل از راهنمایی فنی به هیچوجه داده نخواهد شد *



وزارت آب و برق

۴

تاریخ

شماره

پیوست

تبصره ۲ - چاههای نیمه تمام مند چ در ماده ۵ این آئین نامه مستلزم راهنمایی فنی نیست *

ماده ۱۰ - پروانه حفاری و بهره برداری پس از بررسی و راهنمایی فنی از طرف وزارت آب و برق روی اوراق مخصوص که دارای شماره و حاوی مشخصات مربوط به چاه و موتور و تلمبه و حد اکثر بده مجاز و سایر نکات لازم باشد بنام متقاضی مجاناً صادر میشود و چنانچه متقاضی ظرف ۶ ماه از تاریخ صدور پروانه اقدام به حفاری ننماید پروانه صادره به اعتبار خواهد بود *

ماده ۱۱ - مأمورین مشخصی که بعنوان کارشناس از طرف وزارت آب و برق تعیین میشوند از مهندسان زمین یا زمین شناسانی خواهند بود که لا اقل پنج سال سابقه تجویس در امور زمین شناسی و آبهای زیرزمینی و حفاری داشته یا صلاحیتشان وسیله کمیسیون مند چ در ماده ۱۴ این آئین نامه که مأمور رسیدگی به صلاحیت حفاران است مورد رسیدگی و تأیید قرار گرفته باشد *

ماده ۱۲ - وزارت آب و برق چاههایی را که پس از تصویب قانون حفظ و حراست آبهای زیرزمینی کشور و در اجازه در مناطق ممنوع یا محدود حفار شده باشد ضمن تنظیم صورتجلسه یا مراجعته به شهرداری یا ژاندارمری محل (بر حسب مورد) بنحوی صدور و توقیف میکند که عملاً غیرقابل استفاده گردد مشروط باینکه بچاه لطمه وارد نشود *

ماده ۱۳ - تشخیص اینکه چهار سال متوالی چاه یا قناتی پایرودن آب جاری بود یا وزارت آب و برق است که با رعایت تشوینات مقرر و نسبت اخیر ماده چهار این آئین نامه اعلام نظر خواهد کرد *



وزارت آب و برق

۵

تاریخ

شماره

پیوست

ماده ۱۴ - صدور پروانه حفاری موقری از طرف وزارت آب و برق منوط به تشکیل کمیسیون فنی خواهد بود که تحت ریاست معاون وزارت آب و برق (سورست واحد آب) تشکیل میشود. کمیسیون مذکور بر اساس شرایط و ضوابطی که برای صدور پروانه تعیین و اعلام خواهد نمود به تقاضای درخواست کنندگان رسیدگی و اعلام نظر خواهد کرد *

ماده ۱۵ - بشوکتها و سازمانها و افرادی که با وسایل موقری تا تاریخ تصویب این آئین نامه اشتغال با حفاری دارند در صورتیکه بخواهند بکار ادامه دهند پروانه موقت برای یکسال داده خواهد شد تا مدت مذکور وضع خود را با شرایط صدور پروانه حفاری که طبق ماده ۱۴ تعیین و اعلام خواهد شد تطبیق دهند و در غیر این صورت پس از پایان مدت پروانه موقت مجاز بادامه کار نخواهد بود *

ماده ۱۶ - دارندگان پروانه حفاری موظف با انجام تکالیف زیر میباشند و در صورت تخلف طبق مقررات ماده ۵ قانون حفظ و حراست آبهای زیرزمینی با آنها رفتار خواهد شد *

۱ - در مناطق محدود بدو باید اجازه نامه حفارچاه را ملاحظه و سپس بر طبق شرایط مندرج در آن اقدام بحفرچاه نمایند *

۲ - پرستشنامه طبقات حفاری را که از طرف وزارت آب و برق بآنها داده میشود همراه تکمیل نموده بوزارت آب و برق بفرستند *

۳ - بر طبق دستور وزارت آب و برق از طبقات مختلف زمین نمونه برداری نموده در جمیع هسای مخصوصی که از طرف وزارت آب و برق تهیه و اختیار آنان گذاشته میشود نگهداری و پس از خاتمه حفاری بوزارت آب و برق تحویل نمایند *



وزارت آب و برق

۶

تاریخ

شماره

پیوسته

۴- در حین حفاری برطبق دستور وزارت آب و برق از آب اعناق مختلف نمونه برداری نموده و گزارش تجزیه آنرا به وزارت آب و برق ارسال دارند *

۵- در هر چاهایی که خطر زمینایند روزنه ای برای کنترل سطح آب تعبیه نمایند تا بتوان سطح آب را قبل و بعد از نیاز اندازه گیری نمود *

۶- بعد از اطمینان حفاری آزمایش پمپاژ بعمل آورده نتیجه را برای اطلاع وزارت آب و برق ارسال دارند تا در مناطق محدوده نوع موضوعی از نظر حد اکثر قدرت مجاز و حد اکثرید و مجساز از طرف وزارت آب و برق تعیین شود * آزمایش پمپاژ باید با مشور و پمپ بقدرت کافی در حضور و ناظران نمایند وزارت آب و برق انجام شود *

حفاران موظفند تاریخ آزمایش پمپاژ را با اطلاع وزارتخانه برسانند در صورتیکه نمایند وزارت آب و برق ظرف ۷۲ ساعت حاضر نشود. آزمایش پمپاژ وسیله حفار انجام و گزارش پمپاژ به وزارت آب و برق ارسال خواهد شد * بهیچ حال در صورتیکه آزمایش ناقص تشخیص داده شود تجدید آزمایش بعمل آید حفار است *

ماده ۱۷- قرارداد هائی که در مورد حفاریها های آرتیزین با متقاضیان منعقد میشود باید مطابق مشخصات مصوب وزارت آب و برق باشد *

ماده ۱۸- حفاران موظفند در مواردیکه ضمن انجام عملیات حفاری با آبهای تحت فشار برخورد کنند وزارت آب و برق را فوراً مطلع نمایند تا از طرف وزارت آب و برق مشخصات اولیه گذاری چاههای آرتیزین و نصب شیرینگ با آنها داده شود که بر طبق مشخصات داده شده رفتار شود *



وزارت آب و برق

۷

تاریخ

شماره

پیوست

ماده ۱۹ - در مورد چاه‌های آرتیزین موجود چنانچه طبق نظر وزارت آب و برق مهار کردن چاه ضروری تشخیص داده شود دستور لازم از طرف آن وزارت به طریق مقتضی برای صاحب چاه ارسال میگردد تا فوراً بر طبق آن عمل نماید * در صورت خرید داری صاحب چاه از اجرای دستورات لازم لازم از طرف وزارت آب و برق بعمل خواهد آمد و هزینه انجام کار بر طبق اسناد مثبته به علاوه خسارت تاخیر تادیه از صاحب چاه وصول خواهد شد *

ماده ۲۰ - وزارت آب و برق در صورت اطلاع از عوامل آلودگی منابع آبهای زیرزمینی موضوع را - با ذکر دلیل با اشخاص یا موسسات که موجبات آلودگی را فراهم نموده اند اخطار مینماید که در رفع موجبات آلودگی اقدام نمایند اشخاص یا موسسات مکلفند بر طبق دستور وزارت آب و برق رفتار نمایند *

ماده ۲۱ - تأمین شهرهای و روستاها از برق بر حسب مورد موظف میباشد در صورت مراجعه وزارت آب و برق در اجرای مقررات تاسیس حفظ و حراست منابع آبهای زیرزمینی کشور و این آئیننامه اقدام نمایند *